

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Verktygsmaskiner,
Maskinförnödenheter,
alla slag billigast på platsen.
Speditions- & Kommissionsaffär.

MÜNTZING & Co,
Korsgatan 4,
GÖTEBORG.

Landbruksmaskiner, alla slag.
Johnstons slätter
& skördemaskiner
De sednast erkändt bästa i världen.

SVITHIOD.

Nr II.

Annonspris:

Pr ruta om 5,5 c/m höjd och 6,5
c/m bredd: inländska annonser
Kr. 5.—, utländska Kr. 10.—

Den 17 Mars 1894.

Utgifves hvarje Lördag.

WALD. ZACHRISSON'S FÖRLAG. Byrå: Köpmansgatan 34, Göteborg.

Prenumerationspris:

postbefordringsafgift inräknad
helt år Kr. 4.—
trefjärdedels år 3.25
halft år 2.25
kvartal 1.25

Lösnummer:

10 öre.

Prenumeration emottages äfven i hvarje bokhandel samt hos "SVITHIODS" kommissionärer. Bokhandelsdistributörer: Wettergren & Kerber, Göteborg.

Silvanders Herrekipering

* GÖTEBORG. *

Fullständigt

sorterade

i alla till

Herrtoiletten

hörande

artiklar.

WALD. ZACHRISSON. GÖTEBORG.

Cristy's
& Scott's

berömda

Hattar

alltid på

lager.

Största urval af Nyheter.

Santina

af Konrad Telmann.

Öfvers. för Svithiod af Ellen Wester.

(Forts. fr. Nr 10).

Ett par af ynglingarna, som jämte mig stodo hos henne, kände straxt igen vapnet, som hon ännu höll i sin kalla hand, och de ropade genast: »Det är Sandro Rocellis dolk; den har dragit henne efter honom. Hon hade förhexat honom och var skuld till hans död, och nu måste hon till straff döda sig själf liksom han af kärlek till henne dödat sig».

Och Pietro berättade, att han smugit sig bort från festen med sin unga hustru, som bedt honom låta henne vara ensam i brudkammaren, till dess hon ropade honom in till sig. Och trots sin skälfvande otålighet och sin heta längtan stannade han i rummet utanför, och på en lång stund hörde han ingenting annat än det lätta frasandet af hennes klädning och sedan en djup, smärtsam suck. Och då hon alltjämt icke ropade på honom, och blodet sjöd allt hetare i hans ådror, tog han ändtligen mod till sig, knackade på dörren och frågade om han fick komma in. Hon svarade ej hvarken härfpå eller på hans eldiga, ifriga böner, och så sköt han tillsist upp den oregerade dörren och varseblef det förfärliga, som skett derinne.

Allt detta sade Pietro och de andra, utan att något försök gjordes att kvarhålla det flyende lifvet, så fast öfvertygade voro alla att Santina var död, och att Sandro Rocelli dragit henne efter sig. Äfven jag insåg att hon ej stod att rädda, men ändå begärde jag, att man skulle kalla dit en läkare. De gjorde det, och presten, som på förmiddagen vigte det unga äkta paret kom också till. Läkaren kunde ingenting göra, och presten, var för förtörnad, och sade att Santina måste ha varit sinnessjuk eller också var hon en stor synderska, som icke med tusen själamässor kunde köpas fri ur skärselden. Giacomo Giorgi var mer uppretad än Pater Anselmo och sade, att hans hus var för alltid vanäradt. Han hade genast påstått, sade han, att det aldrig skulle bli annat än uselhet och elände af det där giftermålet, men det var rätt åt honom, han borde ej ha inlåtit sig med tiggarepaket från Casamicciola. Icke engång liket fick vara kvar i hans hus, Sor Constantino, icke en gång liket! »Icke en timma får hon ligga under mitt tak», sade han. Santina hade ej varit Petruccios riktiga hustru, och Petruccio hade därför inga plikter mot henne; själfmörderskan, synderskan måste straxt bort ur hans rena och hederliga hus. Det var litet för mycket för de andra, och utan att jag bad dem därom, erbjödo de sig genast att bära Santina hem till oss. De anskaffade en bår och huru alla med, — till och med Pietro, det måste jag erkänna, fastän hans far såg ond ut på honom — och genom natten buro de mitt döda barn till det hem, hvarifrån hon på middagen utgått, i akt och mening att aldrig vända åter. Jag kunde ej taga i med, Sor Constantino, mina händer darrade för mycket. Min hustru gick gråtande efter båren och ett par släktingar följde med henne, och så bar det under jämmer och gråt hela långa vägen hit. Här lade de henne på hennes säng och knäppte tillsammans händerna öfver bröstet, så att man ej ser det förskräckliga såret. Man kan ju tro, att hon sofver;

icke sannt, Sor Constantino? Men min Lucia har blifvit sinnesrubbad öfver vår stora olycka. Hon kan icke ens gråta mera. Där sitter hon i sin gula länstol, stirrar rätt framför sig och säger, att vi båda äro skuld till det förfärliga. Vi ville för högt med flickan, och i Neapel fick hon så öfverspända idéer, att icke en gång Giacomo Giorgis son var god nog åt henne. Jag tror nog, att det ligger någon sanning i hennes ord. Och nu ämna vi gifva det mesta af hvad vi äga — vi ha ju ingen arfvinge — för att låta läsa många, många själamässor för henne, och när vi själfva dö skall allt hvad vi ega tillfalla den heliga Restitutas kloster i Lucco för att försona Gud och den Heliga Jungfrun. Tror ni ej, Sor Constantino, att de låta beveka sig och att vår arma Santinas själ till sist kan komma lös ur skärselden?»

»Det tror jag, Sor Bernardo», inföll jag rörd och tryckte varmt hans hand, »jag är så fast öfvertygad därom, som om min egen tillvaro. Skall någon vara värdig frälsning, så är det hon.»

Konstantino Wegelers berättelse var nästan slut, och i djupaste medkänsla lade jag min hand på hans. Med ord kunde jag ej säga, hur innerligt jag deltog i hvad han lidit. Utsikten låg ännu lika solbeglänst härlig framför oss; solen hade ännu ej nått sin middagshöjd.

Då började han åter att sakta tala. »Så vacker var också den dag, då vi begrofvu henne. Visserligen ringde ej klockorna därvid, som de ringt på hennes bröllopsdag, men själfmörderskans stoft fick dock hvila i vigd jord, och kyrkans välsignelse lyste frid öfver henne; så mycket hade föräldrarnas böner och rika penningegåfvor utverkat. Och då den ungdomligt hulda varelse, som lärt mig smaka såväl lifvets sötma som dess största bitterhet, sänkts till ro under mullen, lemnade också jag hennes sköna ö och vände åter till Neapel. Hur jag lefver där vet ni. Jag har grävt ned mig bland mina böcker och försöker glömma det, som ej kan glömmas. Men smärtan mildras ju alltid något af den läkande tiden. Jag lefver ännu och gläder mig åt solen, som hvarje morgon är ny, och åt världens skönhet, äfven om den ej är skön för mig. Det är nu fyra år sedan Santina dog. Hvar sommar har jag kommit åter till Ischia, som lockar och drager mig. Jag bor dock ej längre i Sor Bernardos lilla hus under vinrankorna — det skulle jag ej kunna uthärda. Men jag helsar ofta på de båda ensamma gamla. Sor Bernardo har blifvit tungsinnt efter sitt barns död, och Sora Lucia lemnar knappast mera sin länstol — och så tala vi med hvarandra om henne, på hvars marmorsten bladen från den ros, jag planterat där, nu fallit i fyra somrar. Han gjorde en lång paus och tog derefter afsked af mig.

»Det är tid att stiga ned», sade han, »om ni vill göra omvägen om Forio. Jag har uppehållit Er länge — förlåt mig. Men det gjorde godt att en gång få tala om det som varit det ljufvaste och bittraste i mitt lif. Lef väl!»

* * *

Han, som den dagen uppe på Monte Epomeo berättade mig sin lefnadssaga, är nu icke längre till, och därför har jag ansett mig ega rättighet att äfven gifva andra del däraf.

Slut.

SVITHIOD.

Illustrerad tidskrift, utkommande hvarje lördag.

Eftertryck, utan angifvande af källan, förbjudes.

N:r 11.

Lördagen den 17 Mars

1894.

Böhmens opera och dess främste kompositör.

Hvar gång jag tänker på Böhmen eller sysselsätter mig med dess sköna litteratur, är det som om en ton från de djupa, tysta skogarne, melodisk och varm, dallrade mig till möte. Och hvart häst jag kommit — alltid har jag träffat på tshechiska, d. v. s. slavisk-böhmiska musiker. Böhmarna äro för den högre tonkonsten hvad tsigenarna äro i fråga om den naiva, okonstlade musiken — födda konstnärer, virtuoser med fint öra, känsliga närver och brinnande kärlek till noternas poesi.

Gå t. ex. till det karga Montenegro — musikdirektören vid furst Nikolas »hof», herr Töling, är en äkta tshech. Eller besök Bulgariens unga hufvudstad, där en regementsorkester hvarje sommarkväll spelar moderna stycken i stadsparken — anföraren för detta kapell är böhmare. Och huru många tshecher hafva ej med sina stråkinstrument och taktpinnar hamnat i den kalla norden! Man behöver blott erinra om namnen *Franz Neruda*, *Czápek* och *Mráz* — icke alldeles okända för Göteborgs musikaliska värld.

Invid Moldau-floden i Prag, nära Karls-bron, ligger en ståtlig byggnad vid den vackra Ferdinandgatan i *Narodno Divadlo*, den tshechiska nationalteatern, den böhmiska operans stolta härd, hvars vackra, bekväma inredning fullt motsvaras af det gedigna innehållet från scenen och orkestern.

Böhmens nationalscen är det förkroppsligade uttrycket för det tshechiska folkets själfständighetssträfvanden, dess kamp, dess motgångar och dess slutliga seger. På Nepomuk-dagen 1867 lades grundstenen till

denna af tyskarne i början så förhånade rival till den hundraåriga »Landestheater», där f. n. *Elmblad* leder den lyriska regien med erkänd framgång. Men då teatern var nästan färdig efter stora uppoffringar och mödor, brann den ner i grund 1881. Men det tshechiska folket fällde ej modet: redan två år därefter stod teatern upp ur lågorna, förnygrad och fager, och den 18 Nov. 1883 invigdes »*Narodno Divadlo*» med den sagohistoriska operan »*Libusha*».

Men — kan man väl fråga — har det musikaliska böhmiska folket först under det allra senaste årtiondet framträtt i musikens historia? Nej, dess konstnärliga musik räknar rätt gamla anor, men det har gått här på samma sätt som med den tshechiska skönlitteraturen: de politiska förhållandena och tyskarnes systematiska undertryckning af de nationella själfständighetssträfvandena ha verkat, att den böhmiska operan liksom tshechernas poesi, i det allra längsta förblef okänd för Europa eller måste segla under tysk flagg för att blifva tåld af det stolta Wien, Berlin och Dresden. Redan på 20-talet hafva vi kompositörer i Berlin m. fl. hufvudstäder, hvilka måste — om icke förneka sin tshechiska nationalitet, åtminstone fördraga, att de betraktades såsom äkta tyskar: vi

Smetana.

hafva t. ex. Georg Benda, en på sin tid världsberömd kapellmästare i Berlin, Ferd. Kauer, Kittl, Adalb. Gyrowetz, Bradsky samt den såsom hofkapellmästare i Köpenhamn aflidne Franz Glaser — samtliga Böhmens söner, ehuru de med eller mot sin vilja funno sin verkningskrets på andra sidan Erzgebirge och Böhmerwald och begagnade sig af tyska eller italienska förebilder.

Revolutionsåret 1848 medförde omhvälfningar äfven på musikens område, och nu började de böhmiska kompositörerna ösa ur nationella källor, åtminstone i

fråga om librettomotiven. En provisorisk teater uppförde på 50-talet de slaviska operorna »Libushas bröllop», »Jarmila», »Vladimir» m. fl. Sedan dess har den nationella operan skjutit stark fart, och musikkännare äro helt visst ej okunniga om namnen Antön Dvorak, Karl Bendl, Zdenko Fibich, Blodek, Hrimaly och Napravnik (i Petersburg). Men alla dessa leda mer eller mindre sitt konstnärliga ursprung från mästaren Smetana.

Då jag nedskrifver detta namn, sker det ej utan att det vibrerar och skär i mina hjärterötter. Jag tänker härvid icke på den framstående operakompositören, hvars värde jag ej är mäktig att bedöma; men vid hans namn framställer sig för min syn bilden af en äkta, manlig konstnärnatur, en karaktärsfast personlighet, som gick sin väg fram på den inre kallelsens bud, obekymrad om den kortsynta, trångbröstadade chauvinismens småsinnade tadel och om den flyktiga pressens lättköpta beröm; en länge missförstådd vandrare på ärans törnestig, inom sig bärande snillet förtärande eld; en ädel människa, den där ej kunde vika eller svika, men bröts — bröts så som endast en stor ande kan blifva bruten.

För denna tidskrifts läsare bör Smetana hafva ett särskildt intresse, enär han — i likhet med musikdirektören i Czernowitz, Adalbert Hrimaly från Pilsen — en tid lär ha verkat äfven i Göteborg. Utan tvifvel vore det af intresse om den äldre generationen i vår stad samlade och meddelade de bidrag till hans karaktäristik, hvilka den möjligen är i stånd att lemna på grundvalen af personlig bekantskap eller autentiska hörsägor. Säkerligen vore dessa bidrag välkomna i Böhmen, och undertecknad är gärna villig att i detta hänseende utgöra mellanhanden.

Inom denna tidskrifts trånga ram är *Bodrich Smetanas* (tonvikten på stafvelsen *e*) lefnads saga snart förtald och verkar just genom sin korthet så mycket mer gripande. Hans lif var det tysta, mödosamma arbetets i konstens tjänst, ofta löndadt med otack just från hans egna landsmäns sida. Och det dröjde åtta år efter hans död, innan Österrike, hans fosterland i vidsträcktaste mening, »upptäckte» honom!

År 1863 framträdde Smetana först för offentligheten med operan »*Brandenburgarne i Böhmen*», och redan här spårar man den röda tråd, som genomgår Smetanas musikaliska diktning: ett följdriktigt sträfvande att förena det nationella lifvet med den moderna kulturen, att af utlandet (särskildt Wagnerianismen) taga det goda och ingjuta det i den tshechiska kompositionsstilen utan att därför offra det folkligt karaktäristiska. Denna missförstådda »germanisering» åsamkade honom den bittraste ovilja från ung-tshechisk sida, och först år 1872 fick han fullt erkännande (samt ett hederspris af ett tusen gulden) för operan »*Libusha*», hvilket stycke äfven uppfördes vid Nationalteaterns invigning.

Den rastlösa verksamheten, ekonomiska svårigheter och landsmäns otacksamhet framkallade hos Smetana en nervositet, som efterhand utvecklade sig till ett obotligt nervlidande och slutligen drabbade honom på ett förfärligt sätt. Smetana hemsöktes af den fruktansvärdaste pröfning, hvarför en tondiktare kan blifva utsatt: den 21 Okt. 1874 vardt han plötsligt *sten döf!* Han skrifver härom följande i ett bref:

»Det är mig som om jag stod under ett vattenfall: ett vildt brusande och stormande fyller mitt hufvud både dag och natt, oupphörligt. Jag kan ingenting höra, icke ens min egen röst, och mitt pianospel uppfattar jag endast ideellt. Att höra hvad en annan spelar, till och med en orkester, är mig en omöjlighet.

Mina kamrater känna ej detta i sitt friska, lyckliga lif och ana ej min kamp mot det onda ödet vid arbetet.»

Och dock — just efter denna gräsliga olycka mönade den konstnärliga verksamheten: hans alster efter 1874 anses bäst, t. ex. hans storartade cykel »*Mitt fosterland*», hvari han i fem tonbilder målat Böhmens natur och folk: »*Vyshehrad*», »*Vltava*» (Moldau), »*Shaska*», »*Från tshechiska ängar och lundar*», »*Tabor*» och »*Blánik*». Och två år efter katastrofen biktade han sin sorg och längtan i stråkkvartetterna »*Ur mitt lif*».

Brist på musikalisk bildning hindrar undertecknad från att ens antydningvis karaktärisera Smetanas epokgörande betydelse i Böhmens musikaliska historia, och han måste därför inskränka sig till att införa namnen på hans operor: »*Brandenburgarne i Böhmen*» (med text af Sabina) 1863, »*Den sålda bruden*» (Sabina) 1866, »*Dalibor*» (Wenzig) 1868, »*De båda enkorna*» 1874, »*Libusha*», »*Hemligheten*», »*Kysse*» och »*Djävulsmuren*». Emellertid torde det intressera läsaren att få del af det enkla, folkliga innehållet af två af dessa operor, hvilka äro mest populära och som undertecknad haft tillfälle att se ett par gånger: de äro »*Prodaná Nevesta*» (»*Den sålda bruden*») och »*Hubička*» (»*Kysse*»).

Den enkla handlingen i »*Prodaná Nevesta*» är följande:

I första akten firas fest i byn. Alla roa sig utom den vackra Marenka, hvilken älskar Jenik, men af föräldrarne tvingas att gifva sin hand åt den förmögne bonden Michas son Vašek. Jenik är en duktig pojke, men fattig, och om hans börd vet man ingenting. Marenka är emellertid ståndaktig, och de båda älskande försäkra hvarandra sin trohet.

I andra akten träffar Marenka Vašek, hvilken ännu ej personligt känner sin tillkommande (partiet har nämligen uppgjorts af giftermålsmäklaren Kacal); hon låtsas som om hon ej visste, hvem hon hade framför sig och talar med slug naivitet om att hon redan har fästman och att hon kommer att pina ihjäl Vašek, om hon tvingas till giftermål med denne. Vašek förlorar naturligtvis all lust att få hennes hand, och afstår formligt därifrån. Men den beställsamme Kacal har under tiden ej varit överksam: med lock och pock förmår han den fattige Jenik att afsäga sig alla anspråk och att mot ett pris af 300 gulden genom lagligt kontrakt sälja sin fästmö åt Michas son.

I sista akten afslutas festen i byn med att några kringresande »komedianter» skola förevisa sina konster. Bland de nyfikna åskådarne är den dumme Vašek, hvilken blir lifligt betagen i Esmeraldas — en af de spelandes — fägring och låter öfvertala sig att spela björnens roll, enär den som skötte detta maktpåliggande parti supit sig dödfull. Marenka blir naturligtvis högst förgrymmad öfver att hennes älskade sålt henne för guld, och måste foga sig i sitt öde, då Kacal triumferande visar giftermålskontraktet. Men plötsligt upptäcktes det, att Jenik är — Michas naturlige son, och följaktligen har han lika laglig rätt till Marenkas hand som den andre sonen Vašek. Marenka förstår nu, att Jenik ej varit trolös; föräldrarne gifva sitt samtycke, och körens glädje minskas visserligen icke, då Vašek uppträder på scenen i björnhud efter att ha skrämt lifvet ur halftva byn.

Innehållet i »*Hubička*» är ännu enklare och bygd på en bynovell af den böhmiska författarinnan Karolina Svetlá. En ung enkeman i byn, Lukaš, friar till fader Palouchys dotter Vendulka, hvilken redan före bröllopet flyttar öfver till enkemannen för att sköta hans hushåll. De båda älska hvarandra varmt, men

då Lukaš vågar gifva henne en kyss, såras hennes stränga anständighetskänsla, och hon förbjuder honom kallt alla ömhetsbetygelser före sorgetidens slut och före vigseln. Förhållandet dem emellan blir alltmer spändt; Lukaš uppfattar Vendulkas köld såsom svalnande kärlek och slår sig på dryckenskap. Vendulka är å sin sida för stolt att göra eftergift i denna principsak, och slutligen blir vistelsen i hans hus henne så olidlig, att hon (efter en förtjusande vaggvisa öfver hans sofvande barn) flyr till skogen med den gamla faster Martinka, hvilken utför allehanda tjänster åt gränssmugglare.

I andra akten irrar den tröstlöse och ångerfulle Lukaš omkring i den vilda skogen. Naturligtvis träffas de båda älskande, och Vendulka, gripen af Lukaš' synbara ånger, rusar i hans famn för att godvilligt gifva försoningskyssen. Men nu stöter Lukaš henne tillbaka — dock icke af trots eller hån, utan för att fullgöra alla konvensansens kraf. Han erkänner offentligt, att han varit den felande, ber henne om förlåtelse, och nu först trycka de tu hvarandra i sina armar för att besegla sitt förbund med trolofningskyssen!

Att döma af detta korta referat kunde man frestas tro, att »Hubička» på scenen gör sig sentimentalt eller fadt. Så är dock ingalunda förhållandet: öfver den folkliga operan hvilar den folkliga friskheten, kryddad af allmogens naiva humör. Och såsom tonskapelse sättes »Kyssen» främst af alla Smetanas verk. Men på grund af den äktböhmska lokalfärgen och den tunna handlingen har operan blifvit mindre känd på utlandets scener än »Den sålda bruden».

* * *

Och nu till sist några få rader om Smetanas sorgliga slut. Hans nervlidande i förening med döfheten vardt allt ödesdigrare för hans sinnesriktning. År 1883 frambröto symptom af sinnesrubbing, och redan i April 1884 hade sjukdomen gått därefter, att Smetana såsom obotlig måste intagas på dårhuset i Prag. Men döden var blid mot honom, blidare än lifvet varit, och den 12 Maj 1884 släcktes den tynande lifsgnistan, och dårhusets portar öppnades för att åt Bodrich Smetanas graf egna den fulla tacksamhet och det erkännande, som världen förmenat honom i lifstiden...

Med tanken på den välvilja, jag rönt af framstående personer i Prag, tycker jag mig blott göra afbetalning på en tacksamhetsskuld genom att för mina landsmän offentliggöra dessa rader, hvilka måhända i sin lilla mån kunna bidraga till en sympatisk, mer fördomsfri uppfattning af det böhmiska folket och dess stora betydelse i Österrikes kulturella utveckling.

Berlin, 2 Mars 1894.

Alfred Jensen.

När Neta var "nersatt."

Ett gammalt minne teckadt af Fige.

Neta var en vacker, »gohällig» tös, rask i sina gärningar, munvig och gladlynt. Friare hade hon så många som dagar i månaden och fästmän minst så många som veckans dito. Men det var som förhäxadt; giftermål kom det aldrig till. Hur gick det inte med honom Lars, fördrängen? Var han inte kär som en klockarekatt, och hade han inte om »mickelsmässe» köpt både ring och bok och talat om giftermål och

allting, och så går den trolöse sta' och ger Lena gåfvorna! Lagårds-Lena, som var både gammal och »laj». Visst hade hon sina tolfhundra daler på kistbotten, under det stackars Neta var barskrapad som en fjällad aborre, men ändå — saken hängde inte rätt ihop. Det måste vara trolleri med i spelet, försäkrade Neta mer än en gång, när hon anförtrodde oss barn, hvilkas speciella vårdarinna hon var, sina hjärteangelägenheter.

Lars och Lena hade byggt hjonelag och slagit ned sina bopålar långt inne i djupaste »skoböjden». Hvarje höst brukade de komma till staden med ett litet vedlass, draget af den »lilla, för lilla kon», och då sågo de så magra och skrinna ut, både folk och få, sa' Neta, som om de hade ätit upp nådåret för räfven. Och Neta knyckte på nacken och såg dubbelt så kavat ut som eljes.

Lena hållade med hufvudet nu som förr och frågade Neta på sitt vanliga stillsamma sätt, »hva' fästmannen hennes hette i år?»

»Han heter inte Lars, guskelof», skrattade Neta och kastade en menande blick på sin f. d., som sneglade förtjust på henne, under det han säffligt strök den lingula luggen bakom örat.

»Männ' dä», säger Lena saktmodigt, utan att låtsas om piken, »nä, ja töckte la han hette Anners i fjol.

Neta rodnade af förargelse: »Ja, det gjorde han då, men nu heter han Nils, om du vill vetat. Anders var alltför lik vissa andra för att jag skulle vilja ha'n.»

»Jaså, då ä dä en ny du har nu?»

»Ny! Du behöfver inte va försmädlig, han ä visst inte ny. Jag feck'en i potatispocket, och då kan du själf räkna ut hur pass ny han ä, om du inte glömt bort räknekonsten där borta i skoböjden.»

Samma frågor och svar upprepades år efter år. Hvarje höst kommo Lars och Lena med sitt lilla vedlass och sin lilla ko, som alla fyra tycktes anta allt mindre och mindre dimensioner. Alltid kom Lena med samma spörsmål, och alltid hade Neta samma svar, utom namnet på fästmannen förstås; det var enda variationen.

Slutligen kom turen till Johan, d. v. s. Johan den andre, ty en annan Johan var längesedan expedierad. Antagligen hade Johan n:o 2 gjort ett djupare intryck på Netas känsliga hjärta än hans föregångare, eller hon tyckte det började dra ut på tiden, alltnog vi fingo bevittna de svåraste utbrott af sorg öfver Johans förmenta kallsinnighet, hvilken Neta tillskref onda maktens inflytande. En afton var hon alldeles öfverväldigad af smärta, och på våra deltagande frågor om anledningen, svarade hon mellan små skrik och hickningar, att hon var bestämdt »nersatt» af Johan n:o 1, till hämnd för att hon gifvit honom korgen. Detta, att vara »nersatt», hade Neta upprepade gånger utmålat för oss som den gräsligaste olycka en människa kunde råka ut för. Det bestod däri, att någon illasinnad person skref ens namn på en trästicka, som sedan gräfdes ned i en portgång under uttalande af en besvärjelseformel. Så länge stickan var gömd i jorden, kunde den person, hvars namn stod skriven på henne, icke bli gift. Vårt medlidande med stackars Neta var naturligtvis gränslöst — mot den förfärliga olyckan att icke bli gift voro baklexor, tjuvvar, eldsvådor och jordbäfningar idel småsaker — och vi beslöto att egna alla våra krafter åt undanrödjande af det olycksöde, som hotade henne. Naturligtvis gick det icke an att söka efter förborgade ting vid dagsljus; det vet hvar och en, som är aldrig så litet bevandrad i öfvernaturliga förhållanden. Nej, i torsdagsny skulle det ske, och med af fasa klapprande tänder

och skälfvande lemmar letade vi efter den förtrollade pinnen, utan annat resultat än fars befallning, att stacars Kastor skulle hållas bunden om nätterna för att icke med sina gräfningar underminera porten.

Slutligen rådgjorde Neta med Klockare-Brita, som i sin ungdom varit i samma fördömelse, och denna upplyste om att man vid sökandet borde vara särskildt preparerad för ändamålet. Sålunda skulle man icke tala tre dagar och tre nätter förut och kunde man under denna tid äfven försaka mat och dryck voro utsikterna för en lycklig utgång särdeles gynnsamma. Man skulle gå baklänges till porten under uppläsande af följande ord:

»Onda mänskors argan list,
Trolltyg, illtyg drag förvisst
Till mörksens afgrund dit I hör!
Vreden och onskan Herren förgör».

Nu gälde det att afgöra hvilken som var lämpligast för värfvet — min äldsta syster, som var född en torsdagsnatt och följaktligen »i syne», eller jag, som var ett söndagsbarn. Min större tystlåtenhet och mindre mörkrädsla gjorde att jag blef den utvalda. Fastekuren protesterade jag dock emot; förslog inte tigandet, fick det vara detsamma.

Starkt genomträngd af mitt viktiga kall, beredde jag mig med djupaste allvar för detsamma. Första dagen märktes icke min tystnad, andra dagen väckte den först förargelse, sedan oro. Men då hvarken förmaningar eller böner, vänstra strumpan avvig kring halsen eller recinolja i kaffet hjälpte, började man på tredje dagen undra, om jag råkat ut för samma öde som öfverstepresten Zacharias, och det beslöts att föra mig till doktorn och höra hans tanke. Lyckligtvis för Netas giftermålsplaner, blef hon beordrad att ledsaga mig. Och då vi kommo hem efter att ha företagit en liten promenad utmed åkanten förklarade Neta, att doktorn sagt, att i morgon skulle jag helt säkert återfå talformågan, det var bara någonting som satt sig på tvären i halsen på mig.

Den hemska stunden nalkades, och jag skulle ensam utföra storverket, men Neta och systrarna lofvade att hålla sig i närheten, färdiga till undsättning i fall något kom på. Ingenting farligt inträffade dock; tvärt om, företaget kröntes med lysande framgång. Om det nu var de tre dagarnes tystnad, som verkade, eller hvad det var, men trästickan fanns ganska riktigt och »Neta Lovisa Andersdotter» stod der på henne. Visst var stickan märkvärdigt ren och vit för att ha legat så länge i jorden — men trolltyg kan man ju aldrig bli klok på — och bokstäfverna voro bra lika min yngsta systers, hvars illpariga min hos mig väckte vissa tvifvel om pinnens mystiska ursprung. Men jag aktade mig visligen att säga något; de sista tre dagarne voro en alltför svår erfarenhet. Netas glädje var obeskriflig och hennes tacksamhet likaså, hvilket mest visade sig däri, att

mors förråd af torkade äpplen och päron hade ovanligt snabb åtgång det året.

Neta blef verkligen gift med Johan n:o 2, hvilken var som förvandlad sedan hon blifvit »opptatt» igen. »Han är som en vänder hand», brukade Neta säga. Att Johan n:r 1 icke hyste något groll till henne, lade han tydligt i dagen på hennes bröllop, då han mycket vänligt, i väl valda ordalag, tillönskade »lilla Neta guds välsignelse både fram och bak».

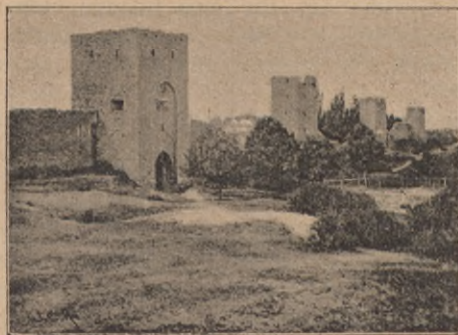
Ryktet, som alltid är beställsamt, ville berätta att Neta mer är en gång under sitt äktenskap önskat, att hon fått förbli »nersatt» — en ny illustration till den gamla historien om fiskarna och nätet: »De som är inne vilja ut, och de som äro ute vilja in».

Wisby.

»Stolt var vårt Wisby uti forna
dar,
Och skönt det stod vid Österhaf-
vets spegel,
Med torn och spiror uti böljan
klar,
Omgjordadt utaf Hansas fulla se-
gel,»...

Så sjunger en af Gotlands mera kända söner om den gamla, minnesrika hansestaden, af hvilken vi här gifva en vy, tagen från vägbrytaren vid inloppet till dess hamn. En af de egendomligaste och sevärdaste städer i norden, belägen på Gotlands vestra kust, som här är hög och delvis brant, är densamma den enda på ön, och är säte för läns- och stiftsstyrelsen, samt har 7,000 innevånare. När man från sjösidan närmar sig staden, så synes redan på afstånd den väldiga, och med forntida befästningstorn försedda ringmuren, och här och hvar framskynta gaslar och torn af åldriga kyrkoruiner. Kommen inom stadens område, träder en

WISBY: Norderport.

WISBY: Norra systerkyrkan.

till möte nutid och forntid i systerlig förening. Nära invid hamnen badhuset, artillerietablisementet, ett par fabriker och lemningar af Wisborgs slottsruin; längre uppåt staden, som är oregelbundet anlagd, med i allmänhet krokiga och smala gator, finner man flera märkliga, halfsekelgamla, ännu i dag bebodda borgarehus, med grofva murar, pelarburna hvalf och mycket höga gaslar, som upptill sluta i den karaktäristiska trappstegsformen. Man behöfver dessutom ej gå långt, innan man träffar på den ena ruinen efter den andra af de många kyrkor, aderton till antalet, som Wisby fordom egt. En af dessa ruiner, hvaraf en vy här bifogas, är Sankt Drotten, Helga trefaldigheten, eller norra systerkyrkan, som den i dagligt tal kallas. Sagan förtäljer nemligen att tvenne systrar ej kunde likas vid att gå i samma kyrka, och därför läto bygga sig en hvar, så tätt intill hvarandra, att endast en gatas bredd skiljer dem åt. Den tredje vyn är af norra delen af ringmuren

med »norderport» och de med muren parallellt löpande grafvarna eller vallarna.

Allt detta, visande tillbaka på stadens forntida härlighet och betydelse, med sin blandning af trädgårdar och lustvandningsplatser, ruiner och grönska, förgängelse och blomstring, gör Wisby till en af norra Europas märkvärdigaste städer, väl värd ett besök af både turisten, fornforskaren och konstnären.

J. D.

Aff dö.

Af Arne Garborg.

Denna berättelse har jag hört af en trovärdig man. Jag skrifver upp den och låter den gå vidare.

— Hm

Morbror hostade till, och det kom liksom ett löjkekring munnen.

Vi sutto ute på altanen en ljum afton i skymningen och sågo ut öfver hafvet. Jag hade berättat om min bror, som drunknat därute, och jag var både blek och kall. »Hu, morbror» — jag ryste till — »det måste vara otäckt . . . det måste vara otäckt att dö!»

— Hm

Hm — hm! Så du är rädd för döden.

Han såg klen ut, morbror, der han satt hopsjunken i sin hvilstol, insvept i pelsverk och filt, oaktadt det var midt på sommaren. Han hade varit en ståtlig karl och den lefnadsgladaste herre i hela trakten; men han hade lefvat undan, påstod man, och var nu bara en skugga af sig själf. Ansigtet var gult och affallet; ögonen lågo stora och matta och gled under ett par tunga ögonlock; öfver kinderna och hakan stod skäggstubben tät och grå, med gulnande, hvitnande fläckar.

Det var ett slaganfall, som hade brutit honom; han hade varit bunden vid sängen så godt som hela våren. Nu skulle han ligga på landet och hemta krafter; så hade han då kommit till oss. Här var han släkting och god vän; dessutom kunde det alltid vara klokt att bo hos en läkare.

Jag var hos honom jämt och ständigt; jag hade alltid tyckt om morbror. Han å sin sida hade icke heller någonting emot mig, kunde jag tro, och jag föreställde mig, att jag med mitt prat och mina historier från stallet och drängstugan hjälpte honom att fördrifva tiden. Jag var väl en pojke på femton år eller så.

Han satt oftast och teg och hörde på mig; det föll

sig icke så lätt för honom att tala. Han drog ofta efter andan, och han talade oklart och matt. Emellanåt hostade han till; men det hjälpte icke mycket. Stundom var det, som om tungan fastnade vid gommen; orden kommo torra och klibbiga och liksom stelnade; i synnerhet ville det gärna gå sönder för honom, när det var ord med många s. En och annan gång kunde han vakna upp; då gick det lättare. Och då blef jag glad; jag trodde att han snart skulle bli frisk.

— Ja, ja, ungdomen . . . Då ser döden elak ut.

— Tror du inte, farbror, att det är svårt att dö?

— Nej, svarade han. Han sade det så tryggt, som om han hade försökt det.

Jag blef nyfiken.

— Döden, hm, harklade morbror, helsar på oss rätt som det är. Hm. Jag känner honom väl. Han är inte farlig.

— Berätta, berätta . . . om du inte är för svag . . . ?

— Hm; inte mycket att berätta. Jag har varit i lifsfara många gånger. Men det är inte det. Det är

när man kommer döden . . . så nära, att man får . . . helsa på honom . . . Då glömmar man att vara rädd.

— Hm! — Första gången var jag en gosse på fem år, eller litet mera. Jag låg vid en å . . . vi bodde på landet då . . . och kastade stenar i vattnet. Det var fullt af småmört invid stranden; hela flockar stodo där och gapade och stirrade i det varma vattnet; jag roade mig med att skrämma dem. Men hur det nu gick till: efter en stund låg jag själf der nere. Och jag tyckte att jag

låg bra. Jag låg på ryggen och tittade rakt upp i luften och himmelen . . . som genom en blå slöja. Det var så stort och blått och ljust där uppe . . . så vackert, tyckte jag.

Det blef lättare och lättare omkring mig, mer och mer ljust. Och mjukt. Lätt. Det var som om jag låg i luft, hvilade i luft . . . mild, ren luft, lätt och oändligt klar. Och jag hade ingen annan önskan i världen än att ligga där och hvila. Oändligt långt såg jag, uppåt och utåt . . . genom bara diamantblå himmel, som hvitnade bort i ljus. Darrande, tätt, tätt ljus . . . så tätt, att det blef till en hvit dimma. Ett haf af luft och ljus. Och midt i detta haf låg jag och hvilade — så godt.

Han harklade och tog en klunk ur vattenglaslet, som han hade stående bredvid sin stol; och jag såg på hans ögon, att han började lefva upp.

— Men kändes det inte svårt att inte kunna andas?

— Bara godt, bara godt; — han skakade på hufvudet. — Lätt, lätt. — Men inne i detta hvita, klara ljus sträckte sig långa, lätta skuggor af grönt och brunt:

WISBY.

halfskuggor . . . Gröna blad, långa bruna grenar och stjälkar; rent tropiskt, hm: en urskog af palmblad . . . och slingerväxter . . . och blommor, skuggblommor, stora som månar . . . vildt och rikt i flockar och bukter och långa flätningar. Hm. Jag hade väl kommit ner i detta frodiga ågräset, kan jag tro, bland näckblommor och säf och annat, som gror i djupen.

Han drog efter andan, djupt och långt.

— Hade du medvetande?

— Hm — inte fullt, — Bara bilder, som tecknade sig på näthinnan . . . och speglade sig i hjärnan som genom en dimma. — Mera mins jag inte, förr än jag vaknade i armarne på barnflickan. Hon var utom sig, hon — hm! — det tyckte jag var besynnerligt. Jag var bara förtretad öfver att jag inte låg så mjukt längre. Och många gånger har jag svurit öfver . . . den der fästmannen hon hade . . . att han icke kunde ha uppehållit henne i tre minuter till . . . så hade jag varit färdig.

Det sista gjorde mig ondt, och jag försökte trösta honom.

— Du har väl ändå haft många glada dagar, du morbror?

— Har haft, ja; — han log matt. Löjet ville icke lyckas riktigt på den ena sidan; det blef snedt och såg underligt sjukt ut.

— »Har haft» går inte upp mot »skall få» . . . Men det förstår du ännu inte.

Stackars morbror; det var väl så där, då man var sjuk.

Han drack vattnet och började igen.

— Hm. — Andra gången var jag väl ungefär vid din ålder. Det var en dag på vårsidan. Snön låg kvar, men det töade midt på dagarne. Elfvarne flödade upp och sprängde isen.

Jag fick tillåtelse af min far att följa med drängarne och köra hem hö och halm från Aurvik . . . det där underlydande bruket, du vet. Vi kunde inte fara öfver isen längre; vi måste ta vägen öfver bron . . . Men det var den gamla bron på den tiden; inte någon riktig bro, bara som en lång spång, utan räckverk eller någonting; plankor, lagda på tvären öfver ett underlag af bjelkar — hm. Och den var hög, för att inte isen skulle slå sönder den om vårarne. Den var knappt mer än tre alnar bred; bara så att man bekvämt kunde köra öfver den.

Halt och glatt var det nu af tövädret. Medarne gledo, så att de emellanåt kommo längst ut på brokanten. Och där nedanförr gick elfven väldig och tung, i vild fors, med brak och dån och knakande af drifis; stora, väldiga isflakar. Jag satt på långslådan och vågade knappt se ned . . . det var som en brusande afgrund.

— Hu!

— Hm. Hm — hm! — På hemvägen körde drängarne i förväg; jag och Blacken kommo efter med ett lass halm. Jag tordes inte sitta på öfver bron; gick vid sidan; ledde Blacken. Jag var inte rädd; hade det gått bra förr så gick det väl nu också. Blacken var så klok; han redde sig nog på egen hand.

— Den första och svåraste biten kom jag lyckligt öfver; då tyckte jag att jag var på det torra. Jag höll mig tätt invid Blacken och pröfvade mitt mod med att gå och se ned i elfven . . . det var vackert, tyckte jag; storartadt. I gula hvirflar bröt den fram, svart och djup; och isflakarne tumlade på kant, mot hvarandra och om hvarandra . . . Och det var kanske tjugufyra tum mellan mig och kanten.

— Så med ens — jag vet inte hur det gick till;

men lasset hade kommit fram på sidan om mig, och de tjugufyra tummen hade blifvit till tolf. Jag ville rädda mig framåt Blacken igen; då gled lasset med framändan (»hu morbror!») — litet grand . . . men kanten blef så smal, att jag inte kunde komma fram längre. Ptro, Blacken! — jag släppte tömmarne och ville komma undan bakom lasset . . . då gled den ändan också . . . (»Nej, nej» . . . jag tog tag i hans stol) — så gled hela lasset ännu en tum . . . och blef stående.

Han drog ett långt och djupt andedrag. Jag höll mig fast i hans stol med ett krampaktigt tag.

— Hm. — All utväg var stängd. Mellan slädmeden och brokanten var det nu så smalt, att tårna på mina stöflar nådde öfver, tror jag. Jag hade kommit med ryggen mot lasset, och jag hade fått ett litet tryck i axlarna af halmen, så att jag stod och . . . lutade mig fram öfver isströmmen, med armarne utsträckta . . . liksom hängande i det allra knappaste jämviktsläge.

— Hu, morbror; skynda på . . .

— Lasset kunde jag inte få fatt i, tömmarne hade jag släppt; rörde jag en hand eller en muskel . . . så bar det ned i elfven utan nåd.

Han drog andan; fingrarne ryckte och rörde sig nervöst; han drack vatten.

— Då såg jag döden i hvitögat. — — —

Hm. I nästa ögonblick skulle jag ligga der nere, det visste jag. Der, på den fläcken, skulle jag falla; inte midt i hvirfveln, utan bredvid; och der skulle jag ligga i nästa andedrag; jag kände, hur jämvigten började svika mig . . .

Då kom det öfver mig en oändlig ro. Jag fäste ögonen på den fläck, der jag skulle falla; gjorde mig intim med den; och med ens föreföll den mig så god och mjuk. Det var som om elfven på den punkten fick ansikte och uttryck. Ett lugnt, godt uttryck. Med ett stort, dimmigt öga såg den upp till mig, arma kryp, der jag hängde på brokanten, och det var som om den talade till mig: »Kom du, jag är inte så kall, som jag ser ut». Och det blef lugn i mig; världen gick upp i sus, och jag var redo. Jag skulle komma; nu kom jag; jag gaf mig, och det blef liksom så tryggt.

— Jag började förlora jemvikten . . . då kände jag mellan fingrarne på venstra handen . . . ett strå. Jag har inte den aflägsnaste aning om, hur jag hade fått tag i det; inte heller vet jag, hur det gick till, att jag i samma ögonblick hade tag, fullt tag, och rätade mig upp och lyckades komma bakom lasset; det enda jag mins är, att drängarne kommo springande och skulle se efter mig; men då var jag räddad.

Jag drog ett långt andedrag, Morbror tömde sitt glas; det ryckte i hans ena arm, och han sträckte sig i stolen.

— Hu! — efteråt blef jag rädd, så rädd att jag darrade . . . Men när man ser döden i ögat, ryser man inte.

Det föll mig in, att det visst icke var bra för morbror att tänka på dylika saker nu, och jag försökte att få honom in på andra ämnen.

— Det är sannt, afbröt jag, har du sett närmare på fars nya gula häst? Är han inte vacker, tycker du?

Hästar var det enda han ännu brydde sig om, och snart var döden glömd för den gula hästen. Men från den gick han öfver till en häst, han själf hade haft en gång; och innan jag visste ordet af, var han inne på samma kapitel på nytt.

— Ja, Borken ja — hm. Nu är han gammal, stackare, och går för plogen. Men i sin ungdom var han vild, hm. Hm — hm! — och därigenom blef han orsak till, att jag en gång fick helsa på döden.

— Ja, det är sant — det var då hon omkom, den der fröken från teatern; — hur många år kan det vara sedan dess nu? — Jag ville allt för gärna få honom att berätta.

— Åh, hm; du var inte till då ännu, du, svarade han. — Borken hade jag köpt i Danmark; det var ett nobelt djur. Det finaste hufvud jag har sett på en häst; och benen . . . och en växt! — Och sådana ögon, så små och lifliga; ja, ja. Hm. Jag kan ännu bli glad, när jag tänker på Borken, stackare; nu är han gammal, det är ute med honom som med mig. Hja, ja.

Hm. Jag kom hem med hästen, ja; och körde med honom hvar dag; och alla menniskor blefvo förtjusta i »Hannibal». Den här Lizzie, stackars flicka, hon blef så förtjust i hästen, att hon gjorde sig ett ärende till mig . . . bara för att få vara med om en åktur, hm. Men . . . ja, du kan lägga det på minnet, Hans: det vill gerna följa olycka med kvinnorna. Hm-hm. Obekanta fruntimmer skall man akta sig för . . . på alla sätt. Hm; på alla sätt. — Nå ja; hästen skenade . . . och det värsta var, att Lizzie höll tömmarna. Det gick så hastigt -- innan jag kunde få fatt i tömmen och få makt öfver Borken, kom det ena hjulet i diket . . . vagnen i stengärdet, och i tusen bitar med ens; Lizzie med hufvudet mot gärdskanten . . . hja! — Jag blef hittad ett stycke längre, bort och fick en lindrigare stöt, men blef sanslös, jag också; den enda skilnaden var, att jag vaknade upp igen . . . i denna världen. Hm. Jag har endast ett minne af vild fart; ett brak. en stöt . . . hjul och vagnskaklar om hvarandra uppe i luften . . . Jag kände ingen smärta, och det kände hon inte heller; jag såg det på henne sedan. Ansigtet hade bara detta uttryck af spänning, som det måste ha fått, då hästen började skena; hon låg liksom och höll tömmarna ännu. Kring munnen ett drag af fast vilja: hon skulle nog reda sig . . . Hm. Stackars barn. Det gjorde mig ondt om henne. Men döden blef henne lätt nog.

— — Solen sjönk och sjönk. Jag stödde mig mot altanens räckverk och såg på molnen. Han satt och stirrade med döda ögon ut öfver hafvet eller in i sig sjelf.

— Och nu, då jag blef sjuk — började han på nytt — då var döden der igen. Jag steg upp på morgonen liksom eljes; skulle just börja kläda på mig; då käns det som om golfvet försvinner under mig . . . Jag trefvar efter fäste, men allt svigtar, glider undan . . . och en magt, mot hvilken man inte kunde tänka

sig att göra motstånd, drog mig till golfvet. Jag var mera förvånad än rädd. Hm. Den magt, mot hvilken man inte kan tänka på motstånd — när man känner, att det är den, så blir man lugn.

Då jag vaknade, var jag bara en tung tyngd, som låg och sjönk djupt, djupt in i något mjukt och mörkt; bly . . . bly . . . tung som bly; matt så att det sved i hvarje nerv. — Åh, så matt. — En smula svindel kände jag; sängen liksom flöt med mig . . . Jag hade inte något klart medvetande; jag var bara denna tunga sömnmassa. Att öppna ett öga, röra ett finger . . . otänkbart. — Det föll mig inte in ens; hvila var det enda jag ville. Hvila med hvar blodsdroppe och hvar cell, hvar muskel och hvar sena . . . bara sjunka ännu längre in i sömn; somna bort, somna aldeles bort . . . så att det blef natt, bara natt. Hm. Jag visste, att denna natt var döden, men jag längtade lika fullt, längtade med matt, nöjd ro: jag visste, det kom nog. Bara det att ha medvetande var så tröstande — åh. Att få sträcka sig ut och dö . . . hvilken svalkande lisa. — Det är så att man är rädd för döden, när han kommer tillräckligt nära.

Ännu käns det ofta, som om jag bara behöfde lägga mig på ryggen och andas ut. Och det är en så välgörande tanke.

Det är dumt, att man ritar af döden som ett benrangel med en lie. Det är ett munkpåhitt, hm. Sådana menniskor ha aldrig sett döden. Det är inte något benrangel; det är en god mild gud. Eller en gudinna. Allvarlig och blek, sträng att se på; men när man kommer närmare, blir detta stränga ansigte lugnt och mildt; och ögonen äro stora och fulla af medlidande. Hm; medlidande.

— Hm. Hm-hm! — nej; hon vill oss inte något ondt. Hon tar oss i mjuka armar och sveper oss in i dröm. En ljus, vek dröm . . . till dess att drömmen vänder sig och blir borta; och det ljusnar som en lätande morgon. Det är det andra lifvet.

Jag lutade mig öfver altanen och såg in i aftonrodnaden, till dess att skyarne der borta förvandlade sig till ansigten, som blefvo mildare efter hand, mildare ju längre man såg på dem.

Pristäflan N:o 6.

Å denna pristäflan hafva 69 svar ingått. Priserna hafva tillfallit Herr Axel Andersson, Riksbanken, Göteborg, Fru S. Hagström, Vestervik och Herr C. A. Kollberg, Kungsgatan 12, Göteborg, hvilka hvardera erhålla Svithiod för 1894.

HUFVUDBRYT

Bidrag emottagas med tacksamhet.
Honorar efter öfverenskommelse.

Ordgåta.

Mitt hela: Populär opera.
(14 bokstäfver).

Däraf fås följande ord:

1. Ett husdjur.
2. Hvad mången gammal tant önskar att hon vore.
3. Finnes i hvarje hus.
4. Finnes på träd.
5. Fruntimmerstitel.
6. Dito.
7. Något, som man kan slå.
8. Flygande leksak.
9. Bör man akta sig för.
10. Bäres om halsen.
11. Gör man bröd af.
12. Måste finnas om man vill köra släde.
13. En härskare.
14. 15. Färger.

16. Ett mynt.
17. Något som sjuka kunna gå igenom.
18. Hör till musikens område.
19. Hvad jag gör för att få ihop denna ordgåta.
20. Bevaringsrum för t. ex. sill.
21. Hvad kungen har.
22. Hvad man skall göra med en kung.
23. Hvad landtmannen önskar.
24. Bör du vara om händer och ansikte åtminstone.
25. Hvad som blir af tobak.
26. Finns i svenska mythologien.
27. Synes om morgnarne, efter kall natt.
28. Del af hufvudet.
29. Göres vid skördetid.
30. En amfibie.

Aritmogryf.

123456789 är ett bergpass i Schweiz.
1265 socken i Sverige. 1875 ett verb.
4539 ett substantiv. 78 en dryck.
621 en stad. 7264 en handelsplats.
487 ett husdjur. 157 ett livsvilkor.

Esse.

Charad.

Har älskaren mitt andra fått
Kan jag med er mitt tredje slå,
Att han och hon ha mycket brådt
Att sen hvarandra fortast få;
Men det lär ofta hända ju,
Att innan hon plär blifva fru,
Hon först en tid mitt hela är.
Och honom då mitt första svär.

Milan.

Lösningar

af Hufvudbryet 1 N:o 9.

Logogriffen: Naturligtvis, hvaraf fås: vin, luta, stag, tranig, lur, glas, nattlig, gast, trut, nattis, sput, listig, agn, inslag, trasig, tal, slant, al, gran, stut, svin, varg, slagur, gnista, ring, ratt, granit, aln, rus, salt, lans, ting, salig, sula, talg, ras, lugn, sur, urna, slingra, gnistra, urval.

Bokstafsgättn: Mor.

Dolda geografiska namn: Odessa, Saba, Dekan, Hör, Randers, Hellas, Paris, Arvika, Endor, Varna, Orsa.

Ordgåtan: Ärlighet varar längst.

SVITHIODIADER

Herr i butiken (sedan han vändt upp och ned på hela lagret): »Kanske jag får visa er ännu mera?»
Fru X: »Nej tack, jag vet sjelf hvar dörren är.»

Grosshandlaren: »Jag har verkligen så mycket på hand att jag ej vet hvad jag skall göra.»
Agenten: »Hvarför försöker Ni ej tvål och vatten?»

A: »Jag såg doktors droska utanför din bostad i går. Har något händt?»
B (sorgligt): »Ja, käre bror, två episoder.»

Herr A: »Kom ihåg, Laura, jag är en self-made man.»

Fru A: »Jag hoppas det. Jag vill visst icke att du skall gå omkring och berätta för alla du träffar, att jag gjort dig till hvad du är.»

Hr Borg: »Kommer Ni ihåg, fröken Bertha, när vi sist voro ute och promenerrade tillsammans?»

Frk. Bertha: »Ja, mycket tydligt; det var den gången Ni försökte kyssa mig. Var det icke så?»

Hr Borg: »Hur? — Jag tror verkligen ej att jag försökte kyssa er!»

Frk. Bertha: »(rodnande) »Åh, jag erinrar mig nu. Det var kvällen därpå.»

Modern: »Johan, kunde du dina lexor i dag?»

Johan: »Ja, mamma, alla utom två.»

Modern: »Hur många hade du?»

Johan: »Två.»

Fröken Ada: »Jag var mycket förvånad, Herr Oliveqvist, att se er komma ut från det där beryktade kaféet i går eftermiddag.»

Hr Oliveqvist: »Jo, jag måste med taget.»

Hr Petterson (som försöker underhålla sin »flammas» sex-åriga syster): »Vet lilla fröken egentligen hvem jag är?»

Lilla fröken: »Pappa säger att Ni är Ediths sista förhoppning.»

Söndagsfiskaren: »För tusan, jag har ju glömt mina metrefvar därhemma!»

Systemen: »Det är sannt att Helena Gol- denberg har pengar, men hon är så fordrande; om du gifter dig med henne får du låta bli att röka eller taga ett glas punsch.»
Brodern: »Och om jag icke gifter mig med henne får jag äfven låta bli att äta.»

En auktoritet. Hans: »Vet du hvem den stackaren var som nyss bönföll om en allmosa?»

Andreas: »Nej; Hvem var han?»

Hans: »Det var författaren till »Lifvets strid — hur man skall vinna den.»

Fru von Lux: »Hvarför går du ej i kyrkan?»

Hr von Lux: »Jag tycker icke om att blanda mig med det folk, som går dit. Sista gången jag var där sade presten att de alla voro fattiga, eländiga syndare.»

Hustrun: »Käre Adolf, dricker du ej för mycket?»

Mannen: »Nej, det rymmes mycket i mig.»

Hustrun: »Jo, jag tror det nog. Det går åt hufvudet.»

Läraren i franska: »Säga mig, Monsieur, att Ni önska vara med tid stor artiste. En complete kännedom om människans kropp vara för det första ganska nödvändig. Monsieur, har Ni gjort redan bekantskap med — hvad heter? — med anatomi?»

Unge grefve Agathon (blygsamt): »Det har jag visst. För tre år sedan var jag med bland den högsta societeten i Stockholm.»

Sannolikt. Kammarjungfrun: »Mins frun Hr Adler, som var på besök häromdagen?»

Frun: »Hur då?»

Kammarjungfrun: »Man säger, att han har att för vana att kyssa hvarje flicka han träffar på.»

Frun: »Åh, det var väl orsaken hvarför Mathilda smålog så vackert när ni lemnade in hans kort.»

Bertha: »Jag har hört att Flora Flyborg är den vackraste, sötaste, bäst uppfosttrade och graciösaste flicka i världen.»

Signe: »Hvem säger det?»

Bertha: »Hon själf.»

Karl: »Jag kan inte begripa hvarför Fortuna aldrig smålett mot mig.»

Klara: »Hon måtte icke hafva bemärkt er, annars hade hon nog gapskrattat.»

Novus homo. Han: »Kanske ni inte vet att min familj daterar sig från revolutionen?»

Hon: »Jo, men jag vet ej säkert om det är från Brasilianska eller Hawaianska?»

Näsan är icke något vokalt organ; men dess färg talar ibland tydligare än ord.

»Hvarför bad du ej hr Ungspol kvar till middag?»

»Vi ha ju icke en bit barnamat i huset.»

Amatören (till Teaterdirektören): »Jag har nyligen ärfvt hundratusen och vill gärna egna mig åt scenen. Har Ni något engagement för mig?»

Direktören: »Ja visst!»

Amatören: »Något väsentligt!»

Direktören: »Mycket — som finansiell understödjare.»

Han: »Det säger jag er, fröken Olga, om Ni klär er i krinolin vill jag ej gå på samma trottoar som Ni.»

Hon: »Ni skulle ej heller kunna det.»

Vilhelm: »Hvilka flickor tycker du bäst om?»

Alexander: »Naturligtvis de, som bäst tycka om att blifva tyckta om.»

Herr X: »Det där fruntimret, som satt framför mig på teatern i går kväll hade en sådan förfärligt stor och hög paryr att jag icke kunde se någonting.»

Fru X: »Och om du igår var så tjockhufvad, som du varit idag på morgonen, förmodar jag att de, som sutto bakom dig, ej heller kunde se något.»

Tullia: »Kan du säga hvad de tolf apostlarna göra i himmelen?»

Alberta: »Ne — ej.»

Tullia: »Jo, jämt ett dussin.»

Han: »Hur mår Ni?»

Hon: »Tack, hur mår Ni själf?»

Han: »Vackert väder, är det icke?»

Hon: »Härligt.»

Han: »Var det ej i Paris vi träffades sist?»

Hon: »Kanske, jag har aldrig varit där.»

Han: »Måhända jag misstager mig och dock tycker jag —»

Hon: »Ja, jag tycker också —»

Han: »Ert namn är, om jag ej minnes fel —»

Hon: »Ja, Lund.»

Han: »Åh, jag menar ert dopnamn. Jag tar vanligtvis blott reda på dopnamnen. Fruntimmer byta så ofta tillnamn att dessa äro omöjliga att hålla reda på.»

Hon: »Arabella.»

Han: »Ja visst, Arabella! Kommer Ni ihåg de vers jag skref till er, där jag rimmade Arabella med »snälla» och »gnälla» och — och — »ko-skälla.»

Hon: »Jo, jag tror jag kommer ihåg dem.»

Han: »Tillåt mig se efter i min annotationsbok.»

Hon: »Jag vill göra detsamma.»

Han: »(efter en paus) »Hvadförslag — vi voro —»

Hon: »Engång förlofvade; Ja visst. Hur romantiskt — och mötas nu här!»

Han: »Det tycks verkligen som vi — voro en gång mera än förlofvade.»

Hon: »(ser efter i sin bok). Herre Gud vi voro ju —»

Han: »Ja, gifta.»

Båda: »Ja, vi voro ju gifta med hvarandra.»

Båda: »(med stor brådska.) »Farväl.»

Innehållsförteckning: *Böhmens opera och dess främste kompositör*, af Alfred Jensen. *När Neto var »nersatt»*, ett gammalt minne teckadt af Figge. *Wisby*, af J. D. *Att dö*, af Arne Garborg. *Priställan*. Hufvudbry. *Svithiodiader*. *Santina*, roman af K. Telman (på omslaget).

Wald. Zachrissons Boktryckeri.

Köpmansgatan 34 ★ GÖTEBORG. ★ Rikstelefon 3 42

Visit-,
Adress- &
Bjudningskort
på kortaste tid.
★
Bästa utförande.
★
Snabb expedition.
★
Billiga priser.

Gediget utförande af
Trycksaker
för affärs- & kontors-
behof etc. såsom
Cirkulär,
Priskuranter,
Prospekter,
Fakturor,
Räkningar,
Kort m. m.
i en och flere färger.

BOKBINDERI, PAPPERSLAGER, CLICHÉTILLVERKNING.

Hypoteksföreningen för Vestkustens Städer

omfattande städerna *Laholm, Halmstad, Falkenberg, Varberg, Kongsbacka, Göteborg, Marstrand,*

Kungälf och *Strömstad* samt *Lysekil* och *Trollhättan*, utlemnar

Amorteringslån

mot säkerhet i stadsfastigheter.

Kontor i Göteborg: Magasinsqvarteret 1 & 2.

Kommissionärer.

Dugliga inarbetade kommissionärer sökas öfver hela Sverige för distribuering mot hög provision af

Svithiod.

SIGILLER,
STÄMPLAR i Metall & Kautschuk
med och utan sjelffärgn. mek. årtal & datum
Dörrskyltar, Klichéer m.m.
utföras af Otto Fr. Johanson
Nils Erikssonsgatan 19 (Hotel d'Angleterre)
Stämpelfärg och Märkbok till moderata priser.

Agenter sökas.

Bok- och Pappershandlare

erhålla hög rabatt.

— Prenumerera —

å

SVITHIOD.